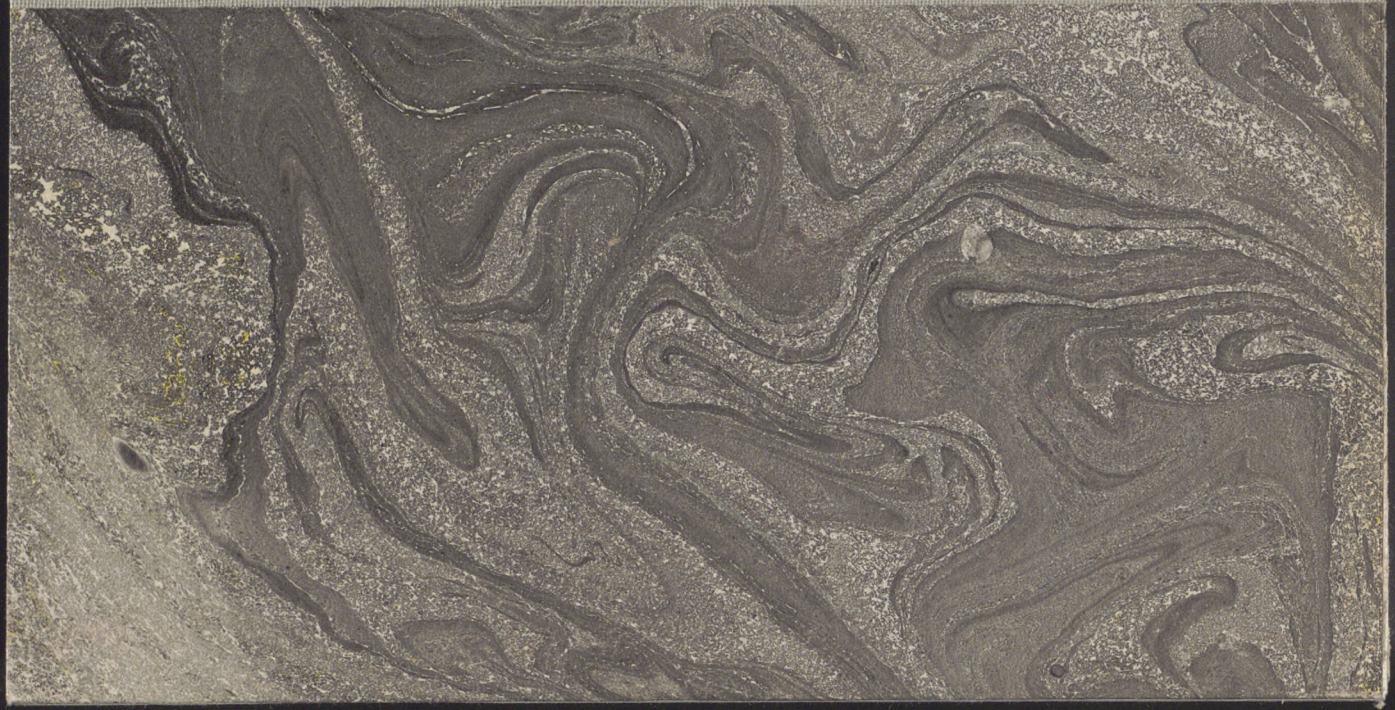
478457

J. M. J.

KATECHIZM

o

Sakramentalnéj S. Spowiedzi, o Najświętszéj Kommunii, i o Swiętym Sakramencie

BIERZMOWANIA

na pożytek

Dusz ludzkich Najdroższą Krwią Jezusa odkupionych

UŁOZONY.

przez

X. Stefana Brzozowskiego Reformata
W Szlązku, na Gorze Chełm u S. Anny

1845. r.

Nakładem Wydawcy

Drukowano w Drukarni u Radek w Koźlu.

Permittimus imprimi.

Wratislawiae die 18mo Januarii 1845.

Suffraganeus et Vicarius Capitularis Episcopatus

Latzyck.

BIBLIOTEKA NARODOWA

I 478.457

Biblioteka Narodowa
Warszawa
30001005004728

PRZEDMOWA

Ktokolwiek pragnie dostąpić od Pana Boga odpuszczenia grzéchów swoich, i przez Sakrament Pokuty z Panem Bogiem się poiednać i usprawiedliwić, powinien zachować następuiące przestrogi:

Po pierwsze: Niech przynajmniéj trzy dni przed Spowiedzią, iakby na sąd Boski się gotuie, i o wszystkich Spowiedziach przeszłych pomyśli: czyli téż nie zapomniał, albo umyślnie nie zataił kiedy ze wstydu lub niepotrzebnéj boiaźni iakiego grzéchu ciężkiego. —

Po wtóre: Czyli się po przeszłych Spowiedziach i Kommunijach Swiętych poprawił; - albo się znowu do przeszłych grzèchów swoich wracał, iak wieprz do błota, albo pies do womitów swoich? —

Po trzecie: Potrzeba się wprzód z domowemi z sąsiadami, i z przeciwnikami swoiemi poiednać, niżeli o poiednaniu z Panem Bogiem pomyśléć; albowiem nie odpuszcza Pan Bóg tym grzéchów ich, którzy w gniéwie, albo w zawziętości z bliźnim zostaią. —

Po czwarte: Podobnież ieżeli masz na sumieniu krzywdy, któreś ludziom poczynił, te potrzeba wprzódy powrócić; albowiem grzèch nie będzie odpuszczony, dopóki krzywda lub szkoda nie będzie nagrodzona. Co nie iest twego w domu, lub gospodarstwie twoiém, oddaj przed Spo-

wiedzią; — ieżeliś utracił co cudzego, nagródź pieniędzmi, lub innemi rzeczami. Jeżeli się wstydzisz sam nagrodzić nagródź przez Spowiednika, a nie będziesz nigdy wyiawiony. — Jeżeli zaś nie masz czém nagrodzić, proś spowiednika iako Ojca duchownego, aby ci podał radę i sposób, iak się masz tak Panu Bogu, iako i ludziom usprawiedliwić. —

Po Piąte: Jeżeliś zabił bliźniego na duszy, to iest, namówiłeś go do grzéchu; — albo ś mu dał przez słowa lub postępki twe pogorszenie, - wskrześ go, ożyw go, namów go znów do pokuty, i do poprawy życia, abyś dla iego grzéchów z nim razem nie był potępiony. A gdy go pozyskasz Bogu, staniesz się Zbawicielem iego duszy. —

Po Szóste: Jeżeli iesteś w nałogu grzéchowym, wprzód powstań z niego; — ieżeliś w takiém domostwie, pomiedzy takiemi osobami, gdzie często, albo i codziennie grzészysz, opuść wprzód to miejsce; tę służbę, tę kwaterę, te osoby, albo ie z domu twego oddal, i więcéj im do siebie przystępu nigdy nie dopuszczaj. —

Po Siodme: Jeżeli tedy tak się chcesz szczérze polepszyć, i wcale poprzestać grzéchu, krzywdy ludzkiéj i każdego obrzydłego występku; - dopiéro możesz iśdź w Jmię Boskie do Sakramentu Pokuty, do Spowiedzi S. i w ten czas dopiéro możesz godnie przyiąć Najświętszy Sakrament; a następnie i Sakrament Bierzmowania świętego.

O Sakramencie Pokuty.

Pytanie: Co iest Pokuta?

Odpowiedź: - Pokuta iest Sakrament od Jezusa Chrystusa postanowiony, na odpuszczenie grzéchów po chrzcie S. popełnionych, przez rozgrzészenie kapłańskie na miejscu Bożem, gdy człowiek za grzéchy swoie serdecznie żałuie, szczérze ich się wyspowiada, i zadosyć uczyni, maiąc mocną wolą poprawić się, i nigdy więcéj nie grzészyć. —

P. Czyli Pan Bóg kazał czynić pokutę za grzéchy?

O. Kazał, wołaiąc na grzészników przez Ezechiela Proroka Cap. 18 v. 30. Nawróćcie się i czyńcie pokutę za wszystkie nieprawości wasze;; —

P. Czyli bez pokuty może grzèsznik bydź zbawionym?

O. Nie może; bo powiedział Pan Jezus: Jeżeli pokuty czynić nie będziecie, wszyscy poginiecie;; Luc. 13 v. 3.

P. Czyli grzésznik może ieszcze przeprosić

Boga i spodziewać się odpuszczenia grzéchów po Chrzcie S. popełnionych?

O. Może: bo go Bóg nieskończenie miłosierny o tem zapewnia mówiąc: Jeżeli bezbożny będzie czynił pokutę za wszystkie grzéchy swoie, które popełnił, i zachowa przykazania moie ... wszystkich nieprawości iego, pamiętać nie będę Ezechiel 18 v. 21. et 22. Powtóre: Bo Pan Jezus dla tego Sakrament Pokuty postanowił, aby grzésznicy z grzéchów oczyszczani bywali, —

P. Co musi człowiek czynić aby dostąpił odpuszczenia grzéchów?

O. Musi z mocną ufnością na miłosierdzie Boskie, i na zasługi Jezusa Chrystusa z żalem spowiadać się swoich grzéchów, i mieć szczérą wolą prawdziwie się poprawić.

P. Czyli Pan Bóg chce aby grzésznik spowiadał się grzechów?

O. Pan Bóg, który nie pragnie potępienia grzesznika, chce aby się grzésznik spowiadał, i tym sposobem uchronił się kary wiecznéj piekielnéj. Dla tego, gdy Adam zgrzeszył, zapytał go P. Bóg mówiąc: Adamie, coś to zrobił? bo chciał żeby Adam grzéch swój wyznał, i tak odpuszczenie otrzymał. — Że chce Pan Bóg abyśmy się grzechów Spowiadali zapewniamy się i z Pisma S. — Mąż albo niewasta, gdy uczynią ze

wszystkich grzéchów, które się zwykły ludziom przygadzać, a przez niedbałość przestąpią przykazanie Pańskie, i zgrzészą wyznaią grzech swój; Lev. 5. 6. 7. — Zydzi wyznawali grzéchy swoie; 2. Esdr. 9. 2. — kto pokrywa złości swe, poszczęścion nie będzie, lecz kto się spowiada, a opuści ie, miłosierdzie otrzyma; Prov. 28. 13. Daniel Prorok wyznawał grzéchy swoie; Daniel 9. 20.— Nie mięszkaj w błędzie niezbożnych, przed śmiercią wyznawaj . . . Zywy i zdrowy będziesz wyznawał; (spowiadał się) Eccl. 17. 26. 27. — Z Okolicy Jordanu przychodzili ludzie do S. Jana Chrzciciela: Spowiadaiąc się grzechów swoich; Matt. 3. 6. Marc. 1. 4. — Jakób S. nakazuie mówiąc: Spowiadajcie się iedni drugim grzéchów waszych; Jakob. 5. 16. — Więc chce Pan Bóg abyśmy się grzéchów spowiadali. —

P. Czy Pan Jezus odpuszczał komu grzéchy?

O. Odpuszczał, iak czytamy w Ewangelii S. o iawno-grzésznicy Magdalenie, która przez Jezusa Chrystusa była rozgrzészoną od wszystkich grzéchów, i została wielką świętą.

P. Czyli Pan Jezus udzielił komu władzy odpuszczać grzéchy?

O. Udzielił téj władzy S. Piotrowi, innym

Apostołóm, i ich prawym Następcóm, Biskupóm a przez tych Kapłanóm Katolickim.

P. Kiedyż to Pan Jezus udzielił téj władzy Apostołóm?

O. Podług świadectwa Zboru Trydenckiego Sess. 14. Can. 1. Po Zmartwychwstaniu swoiém, kiedy tchnął na nich, i rzekł im: Weźmijcie Ducha świętego, których odpuścicie grzéchy, są im odpuszczone, a których zatrzymacie, są zatrzymane;; Joan. 20. v. 23.

P. Kto nie iest poświęcony na Księdza, czyli może słuchać Spowiedzi i rozgrzészenie dawać?

O. Nie może; bo taki nie ma żadnéj władzy od Pana Jezusa sobie udzielonéj, ani od Następców Apostolskich. —

P. Czegóż potrzeba do dobréj i doskonałéj Pokuty Sakramentalnéj.

O. 1. Przez modlitwę Ducha S. wezwać. — 2. Sumienie swoie pilnie rostrząsnąć, i wszystkie grzéchy swoie przypomnieć. 3. Serdecznie za popełnione grzéchy żałować, z mocném postanowieniem poprawy. — 4. Wyznać szczérze na Spowiedzi przed Kapłanem wszystkie grzéchy swoie. 5. Zadaną od Kapłana pokutę wiernie odprawić.

P. Czemu potrzeba Ducha S. wzywać?

O. Aby on nasz rozum oświecił, i serce nasze wzbudził, żebyśmy grzéchy nasze dobrze poznali, i za nie żałować i spowia-

dać się ich mogli. —

P. Co znaczy Sumienie rostrząsnąć?

O. Przypomnieć sobie iakośmy ostatnią spowiedź, i kiedy odprawili; — czyśmy iakiego grzéchu na przeszłéj, albo dawniejszéj Spowiedzi nie zapomnieli, albo umyślnie nie zataili; i iakiemiśmy grzéchami od tego czasu zgrzészyli? —

P. Cóż potrzeba czynić; żeby sobie grzéchy poprzypominać?

O. Pilnie rozważać wszystkie przykazania Boskie i Kościelne; — siedm głównych, dziewięć cudzych, i sześć grzéchów przeciwko Duchowi S. - grzéchy cztéry o pomstę do nieba wołaiące; — grzéchy przeciwko obowiązkóm stanu i powołania swego; — nareszcie przypomnieć sobie potrzeba wiele razy który grzéch był popełniony; także miejsca, czas i osoby, gdzie, i z któremi się grzészyło? — i do iakiego grzéchu kto najbardziéj skłonny?

P. Czy większy iest grzéch popełniony w Swięto, a niżéli w dzień roboczy?

O. Cięższy ma grzéch kto w święto grzészy, niżeli w dzień roboczy; bo Swięto iest dzień Boski, więc kto w Swięto grzészy, upiiaiąc się, cudzołożąc, lub cokolwiek złego czyniąc, ten dzień Swięty kradnie Panu Bogu, a czartu na offiarę oddaie. Dla tego na Spowiedzi S. potrzeba powiedzieć, czyli w Swięto, czy w dzień roboczy grzészyłeś? —

P. Co osobliwie dziatki przypominać sobie

maią przed Spowiedzią S.?

O. Powinny sobie przypomnieć: Jak się w domu, na drodze, na polu, w Kościele, w szkole, w samotności, z drugiemi, zachowywały? — Czyli słuchały Rodziców, Nauczycieli, starszych? czy się nie leniły do Szkoły, do nauki, do paciérza? Czy nie chodziły, a tem gorzéj w nocy, do karczmy pomiędzy piiaków, na Muzyki, na tańce?

P. Czy to iest grzéch na taniec, na muzykę chodzić?

O. Jest grzéch. Bo tańcuiący samochcąc szukaią zguby duszy swoiej, i utraty nawet zdrowia. Szukaią zguby duszy: bo każdy tańcuiący na Muzyce, a tém bardziéj w Niedzielę, w Swięto, ma przy sobie czarta przeklętego, który tańcuiącego przywodzi do piiaństwa, do błużnierstwa, do wszeteczeństwa, do kłótni, i innych najszkodliwszych i najobrzydliwszych występków. Dla tego młodzieniec lub dziewczyna biegaiąca na tańce, na muzyki, trudno żeby była poczciwa i cnotliwa, bo tam traci boiaźn Bożą, a wstyd w oczach przed ludźmi. I powszechnie tacy najwięcéj nagle bez Sakramentów ss. umiéraią. — Tracą tacy i zdrowie, a nawet i życie, iak codzienne doświadczenie uczy. I Pan Jezus mówi o Bogaczu, który iadł, pił, strojnie się ubiérał, wesoło się przy muzykach zabawiał, i wszelkich tu na ziemi roskoszy

używał; ale za to pogrzebiony iest w piekle, gdzie kropli wody od Łazarza, na ochłodzenie się w płomieniach, piekielnych prosił ale mu i téj kropli wody nie dano. Zaś Łazarz, który nigdy nie znał żadnych tańców, żadnych muzyk, żyiąc w ubóstwie cnotliwie, bogobojnie, trzeźwo, gdy umarł zaniesiony iest do Nieba. Luc. 16. —

P. Na co przy rozbiéraniu śumienia uważać potrzeba?

O. Uważać potrzeba 1. że się mamy oskarżać z grzéchów przed Bogiem, który wie i o naszych myślach. 2. Że na Spowiedzi potrzeba się oskarżać, nie wymawiać, ani usprawiedliwiać. — 3. Że potrzeba swoie, nie cudze wyznawać grzéchy. —

O zalu, i mocnem Postanowieniu.

P. Cóż potem czynić, gdyśmy sobie wszystkie grzéchy przypomnieli?

O. Potrzeba serdeczny żal wzbudźić w sobie, nad swemi grzéchami, i postanowienie uczynić więcéj ich iuż nie popełniać. —

P. Cóż to iest Żal?

O. Jest obrzydzenie, boleść i żałość na sercu za popełnione grzéchy.

P. Wieloraki iest żal za grzechy?

O. 1wsze Doskonały, — i Niedoskonały. —

2re Powszechny, — Wnętrzny, Nadprzyrodzony, — i Przyrodzony.

P. Kiedyż iest żal doskonały?

O. Gdy żałuiemy za grzéchy iedynie tylko z miłości ku Panu Bogu, że on iest dobry, a myśmy Go obrazili. —

P. Kiedyż żal za grzéchy iest niedoskonały?

O. Gdy żałuiemy za grzéchy bardziéj z boiaźni ku Panu Bogu, żeśmy niebo utracili, a na piekło zasłużyli; a niżeli z miłości ku temuż P. Bogu. —

P. Kiedyż iest żal powszechny?

O. Gdy za wszystkie grzéchy bez wyiątku w ogólności, i za każdy w szczególności żałuiemy. —

P. Kiedyż iest żal wnętrzny?

O. Gdy nie tylko z ust przez słowa, ale i z serca pochodzi.

P. Kiedy iest żal nadprzyrodzony?

O. Gdy żałuiemy za grzéchy nie dla tego że nas karać będzie za występki, ale dla tego że go nad wszystko kochamy, iako dzieci swoiego Ojca. —

P. Jakiż żal za grzéchy powinniśmy miéć przy spowiedzi?

O. Każdy z tych piąciu wyrażonych. Jednakże i niedoskonały żal iest dostateczny, gdy iest połączony z S. Spowiedzią i szczérem postanowieniem poprawy. —

P. Kiedyż nazywa się żal Przyrodzony?

O. Gdy za grzéch żałuiemy dla saméj doczesnéj szkody, wstydu, albo kary. —

P. Żal przyrodzony czyli przy Spowiedzi S. iest płatny?

O. Nic nie waży do usprawiedliwienia grzésznika, bo iest obrzydzeniem tylko skutków przyrodzonych grzéchu, ale nie samego grzèchu. —

P. Co mamy czynić, gdy prawdziwy żal wzbudzić chcemy?

O. Potrzeba uważać żywo: Złość, — i Szkodliwosć grzéchu ciężkiego.

P. Na czem zależy złość, albo kary godność grzéchu ciężkiego?

O. Na tem: że grzéch iest: 1. Kary najgodniejsze nieposłuszeństwo przeciwko Panu Bogu, najwyższemu Panu i Stwórcy naszemu. — 2. iest najobrzydliwszą niewdzięcznością przeciwko Panu Bogu największemu Dobroczyńcy i najlepszemu Ojcu naszemu. — 3. Jest iawną obrazą naszego Najmilszego Zbawiciela Jezusa, który dla grzéchów naszych na Krzyżu umarł. —

P. Na czem zależy Szkodliwość grzéchu ciężkiego?

O. Na tém, że iest największém złem, bo wydziéra człowiekowi: 1. Spokojność serca. 2. Łaskę Bożą. — 3. wieczne Zbawienie. — 4. Wtrąca go na wieczne potępienie.

P. Cóż powinni uważać ci, którzy tylko powszednie grzéchy popełnili?

O. Powinni uważać: 1. Że i powszednie grzéchy są obrazą Boga nieskończenie

dobrego. 2. Że umniejszają łaskę Bożą. — 3. Że na nas doczesne kary i nieszczęścia zciągają. — 4. Że nas do ciężkich grzéchów pobudzają. —

P. Coż powinno bydź koniecznie z Żalem połączone?

O. Mocne postanowienie, to iest: szczéra i mocna wola już więcéj nigdy nie grzészyć.

P. Kiedyż postanowienie iest Szczére?

O. Gdy co ustami wymawiamy, toż samo w umyśle i sercu mamy, już więcéj nigdy nie grzészyć. —

P. Kiedyż postanowienie iest mocne, ?

O. Gdy gotowi iesteśmy chronić się nie tylko samego grzéchu, ale i wszytkich okoliczności i pobudek wiodących nas do grzéchu; — a wszelkich środków do poprawy życia używać. —

P. Czy można dostąpić odpuszczenia grzéchów bez Spowiedzi, przez sam żal tylko za grzéchy?

O. Nie można, chyba że umiéraiący nie ma Księdza ale go pragnie miec; albo gdy konaiący nie może się już spowiadać, ale znakami pokazywał że pragnął tego Zbawiennego Sakramentu Spowiedzi S.—

P. Kiedyż powinno się wzbudzać żal za grzéchy oprocz Spowiedzi?

O. 1. Zaraz po grzéchu popełnionym 2. Codziennie przed spaniem, bo nie wie człowiek czy usnąwszy wstanie żywy. — 3. W iakiemkolwiek niebeśpieczeństwie

śmierci.

P. Jakże się doskonały żal z mocném postanowieniem więcéj nie grzészyć, wzbudza?

O. Na ten, lub podobny sposób: Ja wielki grzésznik żałuię Boże mój! za wszystkie grzéchy moie, wiadome i niewiadome, śmiertelne i powszednie, za każdy grzéch śmiertelny z osobna, i za wszystkie w ogóle żałuię; — nie dla tego żem Niebo utracił, a na piekło zasłużył; ale najwięcéj dla tego: Żem ciebie nieskończone dobro BOGA moiego, którego nadewszystko miłuię, grzéchami moiemi obraził. Brzydzę się dla miłości twoiéj, wszystkiemi grzéchami moiemi, i chcę się szczérze poprawić za pomocą łaski Twoiéj S. o którą cię pokornie proszę, a iuż nigdy więcéj grzészyć nie chcę. Boże bądz miłościw mnie grzésznemu! —

O S. Spowiedzi Sakramentalnéj.

P. Co iest Spowiedź?

O. Spewiedź iest żałosne wyznanie, swoich grzéchów, przed prawdziwym Kapłanem, dla rozgrzeszenia od nich.

P. Kto postanowił S. Spowiedź Sakramentalną?

O. Sam Prawodawca Pan Jezus.

P. Jakaż powinna bydź Spowiedź?

O. Powinna bydź koniecznie: 1. Zupełna 2. Szczéra. 3. Wyraźna.

P. Kiedyż iest Spowiedź Zupełna, czyli Cała?

O. Gdy się ze wszystkich ciężkich grzéchów spowiadamy, nie taiąc żadnego; z dodaniem oraz ich liczby i okoliczności.

P. Którychże to okoliczności trzeba się spowiadać?

O. Tych które powiększaią grzéchy, albo ie odmieniaią. —

P. Kiedyż Spowiédź iest Szczéra?

O. Gdy grzéchów naszych na spowiedzi nie zmniejszamy, ani próżnemi przyczynami nie wymawiamy, ale iak popełnione były z okolicznościami wyiawiamy.

P. Kiedyż Spowiedź iest wyraźna?

O. Gdy wyraźnie mówimy tak, że nas Spowiednik rozumiéć może; dla tego nie godzi się słów i wyrazów sztucznie dobiérać.

P. Jakie grzéchy muszą bydź koniecznie wyznane Kapłanowi na Spowiedzi?

O. Wszystkie grzéchy śmiertelne, oraz trzeba wyznać okoliczności te, które ciężkość grzéchu śmiertelnego powiększaią.

P. Czy potrzeba na Spowiedzi wyznać liczbę wszystkich grzéchów ciężkich śmiertelnych?

O. Trzeba koniecznie na Spowiedzi wyrazić, ile tylko można pamiętać, wiele razy każdy grzéch śmiertelny został popeł-

niony. —

P. Czyli spowiadaiący się może nazwisko osoby drugiéj powiedzieć?

O. Ani osoby z którą grzeszył; - ani swoiego nazwiska, lub zkąd iest spowiadaiący się, na Spowiedzi, nie iest obowiązany, i nie powinien wyiawiać.

P. Czy ważna iest Spowiedź, gdy się kto spowiada śmiertelnego grzéchu, ale wie że po Spowiedzi ten sam grzéch popełni?

O. Nie ważna, bo nie ma prawdziwego żalu, ani szczérego postanowienia poprawić się.

P. Czy ważna iest Spowiedź, kiedy kto na niéj dobrowolnie choćby tylko ieden grzéch śmiertelny zatai?

O. Gdy się iaki grzéch na Spowiedzi zatai, ta Spowiedź iest nie ważna i Swiętokradzka.

P. Czy pomoże co człowiekowi Spowiedz Swiętokradzka?

O. Spowiedź Swiętokradzka do Zbawienia nie pomoże, ale na większe potępienie służy: bo nie tylko te wyspowiadane grzéchy odpuszczone nie są, ale się ieszcze do tych grzéchów przeszłych nowy ciężki śmiertelny grzéch dodaie.

P. Co ten powinien czynić, kto się świętokradzko spowiadał?

O. 1. Grzéch zataiony na Spowiedzi bez boiaźni wyznać. — 2. Wyznać iak dawno grzéch śmieśrtelny zatail? 3. Wiele

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA

razy od zataienia grzéchu był u s. Spowiedzi, u Naiświętszéj Komunii, i wiele razy inne Św. Sakramenta przyjmował, albo sprawował? — 4. Powinien wszystkie przeszłe Spowiedzi świętokradzkie powtórzyć, i na nowo wszystkich grzéchów spowiadać się, bo mu żadne odpuszczone nie były, gdyż kapłan oszukany dawał świętokradzcy rozgrzészenie; ale Pan Bóg, przed którym się nic ukryć nie może, tego rozgrzészenia nie ważnego nie potwierdził. —

P. Ktoby tego nie uczynił, czy może bydź zbawiony?

O. Żadnym sposobem nie może bydź zbawiony.

P. Cóż potrzeba uważać, żeby żadnego grzéchu nie zataić?

O. Potrzeba uważać: 1. Że bez szczérego wyznania wszystkich grzéchów żadnego odpuszczenia, przeto téż żadnego pokoiu sumienia mieć nie można. 2. Że gdy kto choćby w iednym grzéchu śmiertelnym na Spowiedzi S. nie wyznanym umiéra, na wieki do piekła potępiony będzie. - 3. Że przecięż lepiéj przed Kapłanem, który nie zdradzi, nikomu nie powié, grzéchy swoie potaiemnie wyznać; niżeli w dzień Sądu ostatecznego, przed całym światem bydź zawstydzonym i pohańbionym. —

P. Jakże potrzeba Spowiedź zaczynać?

O. Najprzód się przeżegnać Krzyżem S. a potem mówić: Ja ubogi grzészny czło-

wiek, spowiadam się Panu Bogu Wszechmogącemu w Trójcy Swiętéj Jedynemu, Najświętszéj Pannie Maryi, i wszystkim Swiętym, i tobie ojcze duchowny na miejscu Bożém siedzący, żem od moiéj ostatniéj Spowiedzi, która była (tu wyrazić kiedyś był u Spowiedzi) często zgrzészył myślą, słowami i uczynkami, moia wina, moia wina, moia bardzo wielka wina. - Osobliwie się oskarżam, żem i. t. d. (tu wszystkie grzéchy wyznawać:)

P. Jakże potrzeba Spowiedź Zakończyć?

O. Powiedziawszy Kapłanowi wszystkie grzéchy, na końcu mówić: Za te, i za wszystkie inne grzéchy tak wiadome, iak nie wiadome, których nie pamiętam, lub któreby mi czart przeklęty w godzinę śmierci mogł zarzucać, a osobno za każdy grzéch śmiertelny żałuię serdecznie, nie dla tego żem niebo utracił, a na piekło zasłużył; ale dla tego żem Pana Boga, najlepsze dobro moie, tak ciężko obraził. Stanowię mocną i szczérą wolją już więcéj nigdy nie grzészyć, i wszelą kich okoliczności do grzéchu wiodących chronić się. Proszę o napomnienie, o zbawienną pokutę, i o Kapłańskie rozgrzészenie, ieżelim tego iest godzien (godna) —

P. Cóż ma czynić grzésznik, gdy mu Spowiednik rozgrzészenie zatrzyma?

O. Ma się chętnie iego rozsądkowi poddać,

wypełnić to wszystko co mu nakazuie; i przez prawdziwą poprawę życia, stać się godnym rozgrzészenia na przyszłość.

P. Cóż ma czynić grzésznik, gdy mu Spowiednik naukę daie?

O. Powinien pilnie téj nauki i przestrogi słuchać; po Spowiedzi ieszcze raz ią sobie przypomnieć, a potem ią chętnie wypełnić. —

P. Czy Spowiednik może rozgrzészenia nie dać?

O. Nie tylko może, ale nawet nie powinien dawać rozgrzészenia, kiedy grzésznik poprawić się nie chce. Bo sam Pan Jezus do Apostołów i ich następców Kapłanów powiedział: Których odpuścicie grzéchy, są im odpuszczone; a którym zatrzymacie, są im zatrzymane; Joan 20. v. 23.

P. Kto nie dostanie rozgrzészenia, czy może przystąpić do Najświętszéj Komunii?

O. Nie może, boby popełnił śmiertelny grzéch świętokradztwa, tak iak Judasz, który raz tylko Pana Jezusa przyiął po świętokradzku, ale za to na wieki potępiony.

P. Kiedyż Chrześciianin powinien się spowiadać?

O. 1. W czasie Wielkanocnym podług przykazania Kościoła Katolickiego. — 2. Zaraz po popełnionym ciężkim śmiertelnym grzéchu, żeby w nim nagle nie umarł. 3. W chorobie i niebeśpieczeństwie śmierci

4. Często przez rok, to iest: Co kwartal, albo co miesiąc, a szczególniéj w Swięta Uroczyste. — 5. W każdem zmartwieniu, śmutku, lub nieszczęściu, bo Spowiedź przynosi pociechę. — S. Jan mówi: Jeslibyśmy się spowiadali grzéchów naszych: wierny iest i sprawiedliwy, aby nam odpuścił grzéchy nasze, i oczyścił nas od wszelakiéj nieprawości. — 1. Joan 1. 9.

O Pokucie, czyli Zadosyćuczynieniu, i o Odpuście.

P. Cóż potrzeba czynić po Spowiedzi?
O. Za popełnione grzéchy potrzeba zadosyć uczynić Bogu i bliźniemu, to iest: 1. Naznaczoną od Kapłana pokutę iak najprędzéj odprawić. — 2. Uczynione bliźniemu krzywdy na sławie, na maiątku, na rzeczach niegodziwie mu zabranych nagrodzić, wrócić, oddać. — 3. Z wszelką szczérością usiłować aby się polepszyć. — 4. Z nieprzyiaciołmi się poiednać. 5. Dane bliźnim zgorszenia naprawić. — 6. Té okoliczności lub osoby które były przyczyną do grzéchu od siebie oddalić. —
P. Czyli Bogu obrażonemu może człowiek zadosyć uczynić?

O. Tylko Chrystus Pan za nasze grzéchy mógł zadosyć uczynić; iednakże i my powinniśmy usilnie współ: pracować, a tyle czynić ile możemy, abyśmy zadosyć uczynienia Chrystusowego stali się uczestnikami.

P. Czyli grzésznik koniecznie powinien naznaczoną sobie pokutę odprawić?

O. Powinien koniecznie, inaczéj iego Spowiedź, i pokuta byłaby dla niego niepożyteczna; a zaniedbaną pokutę musiałby odprawiać po śmierci w czyscu, lub piekle. —

P. Czyli grzésznik powinien się koniecznie poprawić?

O. Powinien; bo kto się po Spowiedzi S. nie poprawi, a w te samé grzéchy dobrowolnie wpada, ciężéj grzészy i zmniejsza sobie nadzieię miłosierdzia Boskiego. —

P. Którychże sposobów trzeba do poprawy używać?

O. 1. Okoliczności do grzéchu wiodących się chronić. 2. Czuwać nad wszystkiemi myślami, słowami i uczynkami. 3. Pokusóm do złego opiérać się. 4. Pana Boga o iego łaskę prosić.

P. Cóż bywa odpuszczone przy Spowiedzi?

O. Grzéchy wszystkie i kara wieczna piekielna.

P. Cóż ieszcze pozostaie?

O. Kara doczesna.

P. Kara doczesna przez cóż może bydź odpuszczona?

O. 1. Przez stałą gorliwość w pokucie, gdy grzésznik nie tylko chętnie wykonywa co mu Spowiednik nakazał, ale téż i zesłane od Pana Boga utrapienia, choroby, ubóstwo, prześladowanie i prace cierpliwie ponosi; a nawet sobie sam zadaie umartwienie zmysłów, ciała, i pobożne uczynki, wszystko ofiaruiąc Bogu za swoie grzéchy. — 2. Kara doczesna może bydź odpuszczona przez uzyskany Odpust. — 3. Jeżeli kto przed śmiércią kary doczesnéj nie wykona dwiema poprzedniemi sposobami; po śmierci musi cierpiéć w czyscu, dopóki się zupełnie za grzéchy Bogu nie wypłaci. —

P. Cóż to iest Odpust?

O. Odpust iest od Kościoła pozwolone odpuszczenie kary doczesnéj zasłużonéj za grzéchy uczynkowe już odpuszczone, którąśmy albo tu, albo po śmierci w czyscu cierpieć mieli. —

P. Wieloraki iest Odpust?

O. Dwoiaki: Zupełny i Częściowy.

P. Cóż iest Odpust Zupełny? a co Częściowy?

O. Odpust Zupełny iest, przez który się wszystka kara za grzéchy doczesna odpuszcza. — Odpust Częściowy iest, przez który kara doczesna po części tylko odpuszczona bywa,

P. Kto może pozwolić Odpustu?

O. Sam tylko Ojciec Swięty Papież Rzymski, bo on tylko iest szafarzem Skarbów Kościelnych duchownych. Biskupi zaś, albo Księża mogą udzielać odpustów, ale z wyraźnego pozwolenia samego Papieża.

P. Czy może dostąpić Odpustu, będący w grzéchu?

O. Kto ma na sumieniu choćby ieden grzéch śmiertelny, żadnego Odpustu dostąpić nie może. —

P. Czyli Odpust i przed Panem Bogiem płatny?

O. Tak iest; gdy grzésznik odpustu iest godzien.

P. Czyli grzésznik przez Odpust iest uwolniony od pokuty własnéj?

O. Nie bywa uwolniony, ale owszem do niéj zachęcony, ponieważ Odpust bez własnego dołożenia się żadnego pożytku nie przynosi. Pan Jezus mówi: Czyńcież tedy owoc pokuty; Matt. 3. 8. — Jeżeli pokuty czynić nie będziecie wszyscy poginiecie. Luc. 13. 5. Więc lepiéj docześnie pokutować, niż wiecznie zginąć. —

O Przenajświętszym Sakramencie Ołtarza.

P. Cóż to iest Przenajświętszy Sakrament Ołtarza?

O. Jest prawdziwe Ciało i Krew Pana naszego Jezusa Chrystusa pod postaciami chleba i wina.

P. Kiedyż Pan Jezus ten Sakrament postanowił?

O. Przy ostatniéj wieczerzy przed swoią męką. Matt. 26.

P. Cóż tam Pan Jezus uczynił?

O. Przez swoie wszechmocne słowo: To iest Ciało moie; — To iest Krew moia; chleb i wino przeistoczył w swoie Przenajświętsze Ciało i Krew.

P. Czyli Pan Jezus dał komu władzą toż samo czynić?

O. Pan Jezus dał władzą, Apostołóm, i ich prawym następcóm Biskupóm i Kapłanóm, aby chléb i wino przemieniali w

Ciało Jego, mówiąc do nich: To czyńcie na moię pamiątkę; Luc. 22. 19.

P. Kiedyż Kapłani tę władzą wykonywaią?

O. Przy Mszy S. a zwłaszcza przy przemienieniu przed samem Podniesieniem, gdy słowa Pana Jezusa wymawiaią: To iest Ciało moie.

P. Cóż się dzieie przez Konsekracyą czyli poświęcenie?

O. Chléb i Wino przemieniaią się w Ciało i Krew Jezusa Chrystusa, bo na wymówione słowa przez Kapłana, Pan Jezus zstępuie z Nieba na ręce tegoż Kapłana.

P. Cóż ieszcze pozostaie od Chleba i Wina po Konsekracyi?

O. Pozostaią tylko iuż powierzchowne postaci, albo przymioty chleba i wina: białość okrągłość, smak, zapach. —

P. Cożeśmy powinni Panu Jezusowi w Przenajświętszym Sakramencie obecnemu?

O. Powinnismy Mu najgłębszy, nie tylko wewnętrzny, ale téż i powierzchowny pokłón i uszanowanie, iako prawdziwemu Bogu i Panu naszemu.

P. Na cóż Pan Jezus ten Sakrament postanowił?

O. Postanowił go: 1. Jako Ucztę Pamiątki: na ustawiczne przypominanie swego Życia, męki i śmierci. — 2. Jako Ucztę miłości: na pomnożenie miłości Boga i bliźniego. — 3. Jako Ucztę przymierza: na najściślejszy związek z so-

bą. Kto pożywa mego Ciała, a piie moię Krew, we mnie mięszka, a ia w nim; Joan 6. 57. — 4. Postanowił ten Sakrament Pan Jezus, na pokarm nasz duchowny: Ciało moie prawdziwie iest pokarm; a Krew moia prawdziwie iest napoj; Joan 6. 56. — 5. Na osiągnienie żywota wiecznego: Kto pożywa Ciała mego, i piie moię Krew, ma żywot wieczny; Joan 6. 55. powiedział sam Pan Jezus.

O Swiętéj Komunii.

P. Kiedyż Chrześciianie przyjmuią Najświętszy Sakrament Ołtarza?

O. Gdy do Kumunii Swiętéj przystępuią.

P. Pod Którąż postacią przyjmuią ten S. Sakrament?

O. Przyjmuią go w Swiętéj Hostyi pod iedną tylko postacią Chleba. Kapłani zaś gdy Mszą S. maią, przyjmuią pod obiema postaciami: Chleba i Wina. —

P. Pod iedną postacią czyli mniéj przyjmuią, a niżeli pod dwiema?

O. Nie mniéj: gdyż Pan Jezus w każdéj postaci iest prawdziwy, żywy, cały, nierozdzielny i obecny. A gdzie iest żywy, tam iest z Ciałem i Krwią. Procz tego, sam Pan Jezus powiedział: Kto pożywa tego chleba, żyć będzie na wieki; Joan 6. 59. — Gdzie o sa-

mem Ciele swem mówi.

P. Czy Chrześciianin iest obowiązany Swiętą Komuniią przyjmować?

O. Jest obowiązany przyjmować z miłości ku Panu Jezusowi; — z miłości własnego Zbawienia na Żywot wieczny; — i z posłuszeństwa ku Kościołowi Swiętemu.

P. Ktoby nie chciał przyjmować Komunii S. czy może bydź zbawiony?

O. Ktoby nie mógł przyiąć, może bydź zbawiony. Lecz ktoby mógł, a nie chciał, nie może bydź zbawiony; bo powiedział Pan Jezus: Jeźlibyście nie iedli Ciała Syna człowieczego, i niepili Krwi iego, nie będziecie miéć żywota w sobie; Joan 6. 54. —

P. Kiedyż powinno się Komuniią S. przyjmować?

O. Przynajmniéj raz w rok około Wielkiej Nocy. Lecz pobożni Chrześciianie przyjmuią częściéj; a szczególniej w Swięta, lub w czasie choroby. —

P. Jakież odnosimy pożytki z Komunii Swiętéj?

O. 1. Że przez Komuniią S. z Panem Jezusem najściśléj staiemy się złączonemi. 2. Że bywamy umocnieni do życia duchownego, i do opiérania się przeciwko grzéchowi i wszelkim pokusóm. — 3. Dostępuiemy pewnego zadatku przyszłéj chwały. 4. Że po każdéj S. Komunii godnie przyiętéj, nabywamy iakiejś

pociechy wewnętrznéj, i wesołości powierzchownéj.

P. Czyli każdy Chrześciianin tych pożytków doznaie przy Komunii S.? —

O. Nie każdy; tylko ten, kto godnie przyjmuie Najświętszy Sakrament, to iest w stanie łaski u Pana Boga, nie maiąc żadnego grzéchu ciężkiego śmiertelnego na sumieniu. —

P. Jaki popełnia grzéch ten, kto Komunii S. niegodnie przyjmuie?

O. Popełnia ieden z nàjcięższych grzéchów Swiętokradztwa. Bo przyjmuiąc Pana Jezusa do ust i serca zplugawionego grzéchami, wtrąca Go do smrodliwego błota, tak iak Żydzi, którzy wtrącili Pana Jezusa do smrodliwéj rzéki Cedron. Dla tego Paweł S. mówi: Niechże człowiek sam siebie doświadcza, a potem niech pożywa z tego chleba i piie z tego kielicha, albowiem kto niegodnie z niego pożywa i piie, Sąd sobie pożywa i piie, nie rozsądzaiąc Ciała Pańskiego. 1. Cor. 11. 28. —

P. Jak się podług duszy do godnego przyięcia S. Komunii przysposobić potrzeba?

O. Potrzeba serce i sumienie swoie przez szczérą i żałosną Spowiedź z wszystkich grzéchów oczyścić. —

P. Przed Komuniią S. co się powinno wzbudzić w sobie?

P. 1. Żywą Wiarę potrzeba wzbudzić: n p. Wierzę i wyznawam, że Ty Panie Je-

zu Chryste, prawdziwy Bóg i człowiek żywy, iak w Niebie, tak i wtym Najświętszym Sakramencie iesteś obecny.

2. Mocną Nadzieię wzbudzić w sobie n p. Ufam mocno mòj Jezu! że mocą tego Najświętszego Sakramentu do żywota wiecznego przyjdę, gdy go przyjmię godnie.

3. Serdeczną Miłość do Pana Jezusa, i szczerą miłość ku bliźnim, a nawet ku nieprzyiaciołóm wzbudzić: n p. Miłuię Cię mój Jezu nad wszystkie ukochane rzeczy; podobnież i bliźnich moich miłuię, nawet i tych, którzy mnie obrazili, od miłości moiéj nie wyłączam; żebyś mnie i Ty o Boże! od siebie nie odłączał wiecznie. —

4. Pragnienie wzbudzić: n p. Pragnę Cię przyiąć mój Jezu! w tym Najświętszym Sakramencie na posiłek duszy móiéj, z takim affektem, iako Cię przyjmowali kochani Uczniowie, i wszyscy Wybrani Twoi. —

5. Głęboką Pokorę okazać, iak Setnik w Ewangelii: Panie Jezu Chryste, Baranku niewinny, który gładzisz grzéchy świata; nie iestem godzien, abyś wszedł do przybytku serca mego, ale tylko rzeknij słowem, a będzie zbawiona dusza moia. Boże bądź miłosciw mnie grzésznemu.

P. Jakże podług ciała potrzeba się przy-

sposobić do Komunii S.?

O. Potrzeba 1. bydź naczczo od północy, nic nie iedząc ani piiąc. 2. Choć ubogo, aby czysto i chędogo bydź ubranemi.

P. Jakże do Komunii S. przystępować potrzeba?

O. Z jak największą uczciwością, boiaźnią i skromnością złożonemi na piersiach rękami.

P. Po Komunii Swiętéj co czynić potrzeba?

O. Potrzeba Panu Jezusowi głęboko się pokłónić, dzięki Mu oddawać, mówiąc: O Swięta Uczto, w któréj Pana Jezusa pożywamy; Mękę Jego i śmierć rospamiętywamy; — Łaską się Jego napełniamy; Zadatek przyszłéj chwały odbiéramy. — Powtore: Pana Jezusa o łaskę wytrwania w dobrem prosić, bo w ten czas najprędzej nas Pan Jezus wysłucha gdy w sercu naszem mięszka. —

P. Z czego poznać, że kto godnie do Komunii Swiętéj przystępował?

O. Gdy po każdéj Komunii Swiętéj coraz lepszym i pobożniejszym się staie. —

O S. Sakramencie Bierzmowania.

Pytanie: Coż to iest Biérzmowanie?

Odpowiedz: Biérzmowanie iest Sakrament S. od Chrystusa Pana postanowiony na powiększenie w nas łaski Boskiéj poświęcaiącéj, i utwierdzenie nas w Wierze Swiętéj. —

P. Kto postanowił S. Sakrament Biérzmowania? —

P. Sam Jezus Chrystus człowiek Bóg prawdziwy, bo tylko sam Bóg działać może na duszę człowieka.

P. Apostołowie święci czy byli od kogo biérzmowani?

O. Byli biérzmowani, czyli utwierdzeni w Wierze S. przez Ducha S. którym napełnieni byli w Zielone Swiątki. Act. 2.

P. Czyli S S. Apostołowie biérzmowali kogo?
O. Biérzmowali: iako S. Piotr i Jan w Samaryi posłani tam od innych Apostołów z Jeruzalem. Actorum 8. Więc Biérzmowanie nie iest wymysłem późniejszych Katolików. —
P. Od kogo Apostołowie mieli władzą biérzmować?
O. Jak wszelką władzę, tak i biérzmować mieli od Jezusa Chrystusa daną.
P. A teraz któż może biérzmować kiedy iuż S.S. Apostołów nie ma?
O. Kiedy Pan Jezus całą władzę nad swym Kościołem oddał S. Piotrowi i iego prawym następcóm Papieżóm; — więc terraz biérzmować może sam tylko Papież albo Biskup ważnie na Biskupa poświęcony. — naucza Trid. Sess. 7. Can. 3. de Confir.
P. Czyli Ksiądz nie będący Biskupem może biérzmować?
O. Nie może; — iednakże w czasie iawnéj potrzeby może i Ksiądz biérzmować, ale z wyraźném pozwoleniem Ojca S. Papieża, i Chryzmem od samego Biskupa poświęconém. Bened. XIV. L. 7. de Syn. Diaec. c. 7. Jnaczéj Biérzmowanie byłoby nie ważne. Jbidem. C .8.
P. Kto może bydź biérzmowany?
O. Każdy, i sam tylko człowiek ochrzcony może bydź biérzmowany; — bo Chrzest iest drzwiami do wszystkich Sakramentów; a kto nie ma Wiary, nie może téż

w niéj bydź utwierdzamy, czyli biérzmowany. —

P. Wiele lat powinien mieć chcący się biérzmować?

O. Kto chce bydź biérzmowanym, powinien miéć przynajmniéj lat siedm skończonych, aby miał dobre poznanie tego Sakramentu i pożytków iego. — Bened. XIV. L. 7. de Syn. Diaec. c. 10. n. 1. 2. - 3. -

P. Czyli dziecko małe może bydź biérzmowane?

O. Dziecko małe chore w niebeśpieczeństwie życia, lub dla innéj iakiéj słusznéj przyczyny może bydź biérzmowane; — bez słusznéj zaś przyczyny nie może. —

P. Przychodzący z innego kraiu do Biérzmowania, czyli mogą bydź biérzmowani?

O. Mogą: bo domniemane pozwolenie od własnego Biskupa z wdzięcznością dawane iuż w zwyczaj weszło. Laym. L. 5. t. 3. c. 6. n. 2.

P. Maiący się biérzmować czy powinien bydź naczczo, nic wprzód nie iedząc, ani piiąc?

O. Sama przyzwoitość wymaga, aby naczczo do Sakramentu Biérzmowania przystępować bo i Apostołowie przed przyięciem Ducha S. pościli; — słabi zaś nie mogący długo czekać, mogą bydź biérzmowani po małym iakim posiłku. —

P. Czyli można się drugi raz, lub kilka razy biérzmować? —

O. Nie można: a ktoby już biérzmowany drugi raz dał się biérzmować, popełniłby śmiertelny grzéch świętokradztwa; iak ten ktoby się drugi raz dał ochrzcić, —

P. Dla czego nie można się drugi raz biérzmować?

O. Bo Sakrament Biérzmowania wyraża na duszy biérzmowanego znamię czyli charakter nigdy nie zatarty; iak powiedział Paweł S. Jesteście zapieczętowani duchem obietnicy Swiętéj. Ephes: 1. v. 13.

P. Jak się udziela Sakrament Biérzmowania?

O. Biskup wyciągnąwszy ręce nad ludem modli się z Kapłanami; — potem: przystąpiwszy do maiącego się biérzmować — kładzie prawą rękę na głowę iego; — mianuie go tem imieniem, które sobie kto sam obrał; — namaszcza iego czoło Chryzmem, czyniąc krzyż na niém wielkim palcem, prawéj ręki swéj; — daie biérzmowanemu mały policzek; — a powszechną Modlitwą i Błogosławieństwem Biskupiém kończy się udzielanie S. Sakramentu Biérzmowania.

P. Dla czego Biskup z wyciągnionemi rękami nad ludem modli się przed Biérzmowaniem?

O. Dla tego, ze błogosławiąc ludowi prosi Ducha S. aby wstąpił na wszystkich, których ma biérzmować, na wzór Pana Jezusa, który w Betanii podniózłszy swe

ręce, błogosławił Uczniom swoim. Luc. 24. v. 50.

P. Dla czego przy Biérzmowaniu nadaie się Jmię?

O. Aby człowiek biérzmowany miał nowego swego opiekuna; w różnych przeciwnościach i niebeśpieczeństwach duszy i ciała stróża i obrońcę; a przed Bógiem Patrona i przyczyńcę; — dla tego potrzeba sobie obiérać przy Biérzmowaniu Jmię iakiego Swiętego lub Swiętéj.

P. Dla czego Biskup kładzie prawą rękę na tego, kogo biérzmuie?

O. Dla udzielenia biérzmowanemu zdrowia duszy, a częstokroć i zdrowia ciała; bo téj władzy udzielił Pan Jezus Apostołóm i ich Następcóm gdy powiedział: Na niemocne ręce będą kłaść, a będą zdrowi;; Marc. 16. v. 19.

P. Co znaczy namaszczenie Chryzmem na czole?

O. Wyraża naznaczenie biérzmowanego że się stał żołnierzem Chrystusowym na obronę Jego Wiary Swiętéj. —

P. Dla czego Biskup namaszcza biérzmowanego czoło, nie głowę lub rękę?

O. Bo na czole najpierwéj się wstyd człowieka okazuie; więc żeby się biérzmowany nie wstydził wyznawać Chrystusa, ani Jego Wiary S. Katolickiéj; — ale żeby śmiało bez boiaźni obstawał za tęż Wiarę S. Biskup namaszcza biérzmowanego na czole. —

P. Czy Pan Jezus kazał siebie wyznawać przed ludźmi?

O. Kazał; — a zapiéraiącym się Go zagroził mówiąc: kto mię wyzna przed ludźmi, wyznam go ia téż przed Ojcem moim który iest w Niebiesiech; — a ktoby mnie się zaprzał przed ludźmi, zaprę się go i ia przed Ojcem moim, który iest w Niebiesiech. Matt. 10. v. 32. — 33.

P. Co to iest Chryzmo?

O. Jest oliwa z balsamem zmięszana i poświęcona od Biskupa w wielki czwartek. —

P. Co znaczy krzyż od Biskupa na czole biérzmowanego uczyniony?

O. Znaczy Chorągiew Chrystusa, pod którą biérzmowany powinien śmiało walczyć przeciwko nieprzyiaciołóm Chrystusa, Wiary Jego Swiętéj, i przeciwko nieprzyiaciołom swéj duszy. —

P. Dla czego Biskup namaszcza na czole nie lewą, ale prawą ręką?

O. Na znak że Biskup biérzmuie mocą nadaną sobie od Jezusa Chrystusa siedzącego na prawicy Boga Ojca.

P. Dla czego Biskup biérzmowanego uderza powoli ręką w twarz?

O. Aby się biérzmowany nauczył wszystkie przykrosći i przeciwności cierpliwie i statecznie dla Chrystusa Pana ponosić, Powtore: aby biérzmowany pamiętał, że iuż iest biérzmowany, i drugi raz do

Biérzmowania przystępować nie powinien.

P. Dla czego Biskup biérzmowanemu pokoiu życzy?

O. Aby wiedział że przez Biérzmowanie nabywa pokoiu i pełności łaski Niebieskiéj, która przechodzi wszystkie zmysły człowieka.

P. Co znaczy kładzenie rąk Biskupa na biérzmowanego?

O. Oznacza łaskę i błogosławieństwo Boskie, które biérzmowany odbiéra.

P. Co mówi Biskup gdy biérzmuie?

O. Wymawia te stanowiące Sakrament słowa: Naznaczam cię znakiem Krzyża, i utwierdzam cię Chryzmem Zbawienia, w Jmię Ojca † i Syna † i Ducha Swiętego †.

P. Czy Biérzmowanie iest koniecznie do zbawienia potrzebne tak iak Chrzest?

O. Chociaż Biérzmowanie nie iest tak koniecznie potrzebne do Zbawienia iak Chrzest; Nie chcący się iednak biérzmować z pogardy gdy może, grzészy śmiertelnie, bo okazuie, że nie chce bydź mocny i stałeczny w Wierze Swiętéj.—

P. Czy potrzeba kogo aby trzymał do Biérzmowania tak iak do Chrztu?

O. Potrzeba, ale tylko iednego, mężczyzny albo niewiasty, więcéj bydź nie powinno.

P. Czyli ten, co trzymał do Chrztu, może trzymać do Biérzmowania?

O. Chrzestny Ojciec lub Matka ze Chrztu

nie może trzymać do Biérzmowania, ale kto inny bydź powinien. —

P. Czy nie chrzcony może trzymać kogo do Biérzmowania?

O. Nie może: a trzymaiący niewiadomie, nie zaciąga powinowactwa duchownego. —

P. Czy nie biérzmowany, lub innéj iakiéj Wiary, ale nie Katolik, może trzymać do Biérzmowania?

O. Nie może: bo iakże może biérzmowanego w niebeśpieczeństwach duszy ratować, - Wiary Katolickiéj Jezusa Chrystusa, nauczać, i w niéj biérzmowanego utwierdzać, gdy sam ieszcze umocniony w Wierze S. Katolickiéj nie iest, albo nią gardzi, lub wyśmiewa? —

P. Czyli Rodzice mogą trzymać swoie dzieci do Biérzmowania?

O. Nie mogą: boby zaciągnęli pomiędzy sobą powinowactwo, które iest przeszkodą do pełnienia obowiązku małżeńskiego. —

P. Kto przy Biérzmowaniu zaciąga powinowactwo duchowne?

O. Biskup biérzmuiący z biérzmowanym i iego Ojcem i Matką; — Trzymaiący do Biérzmowania z Biérzmowanym i iego Rodzicami. Do innych stopni to powinowactwo nie rozciąga się. Trid. Ses. 24. de Refor. Matrim. C. 2.

P. Jakie są obowiązki Trzymaiących do Biérzmowania?

O. Trzymanego do Biérzmowania a powątpiewaiącego o Wierze, lub iakiéj nauce

Kościoła Katolickiego, nauczać, oświécać, w wierze utwierdzać, i tak w cnocie i pobożności prowadzić, iak Rodzice własne swe dzieci.

P. Co potrzeba chcącemu się biérzmować?

O. Potrzeba: 1. żeby miał szczérą intencyą czyli chęć ten Sakrament przyiąć. — 2. Obrać sobie Imię iakiego Swiętego. - 3. żeby nie miał żadnego grzéchu śmiertelnego.—4. Zeby z pobożnością, uszanowaniem i uwagą do tego S. Sakramenta przystępować.

P. Czyli potrzeba się koniecznie przed Biérzmowaniem Spowiadać?

O. Potrzeba się wprzód spowiadać, żeby nie miéć żadnego grzéchu śmiertelnego, dla pozyskania większéj łaski poświącaiącéj która z grzéchem razem w człowieku bydź nie może. Jeżeliby zaś to nie mogł się Sakramentalnie wyspowiadać; powinien wzbudzić w sobie żal serdeczny z miłości Boga pochodzący za grzéchy swoie, i postanowić, że iak najprędzéj późniéj Spowiadać się będzie. —

P. Jakie są pożytki S. Biérzmowania?

O. Te 1. że przez Biérzmowanie staiemy się wybranemi żołnierzami Jezusa Chrystusa, na obronę Jego Swiętéj Wiary i nauki. - 2. że nabywamy na duszy znamienia na wieki nie zatartego, czyli Charakter, po którym nas Jezus Chrystus iako swoie ukochane dzieci poznaie. Trid. Sess. 7.

C. 9. — 3. Że nabiéramy siły do zwyciężenia nieprzyiaciół naszéj duszy, i nieprzyiaciół Jezusa Chrystusa. — 4. Że Biérzmowanie gładzi grzéchy powszednie a nawet i śmiertelne, ieżeli ich nie pamiętamy, albo za małe tylko uważamy. — 5. Że przez Biérzmowanie powiększa nam się łaska Boska, która iak iest dla nas najdroższa, tak i najpotrzebniejsza; bo przez łaskę Boską zapewniamy sobie błogosławieństwo w tém Życiu, a po śmierci Zbawienie wieczne, do którego iak wszyscy stworzeni iesteśmy; tak wszyscy wszystkiemi siłami dążyć powinniśmy; — abyśmy utworzyli z siebie iednę miłą owczarnią iednego Naszego Pasterza Jezusa Chrystusa, dla któréj zgotowane iest Królestwo Niebieskie.

P. Czy każdy biérzmowany te pożytki odnosi z Biérzmowania?

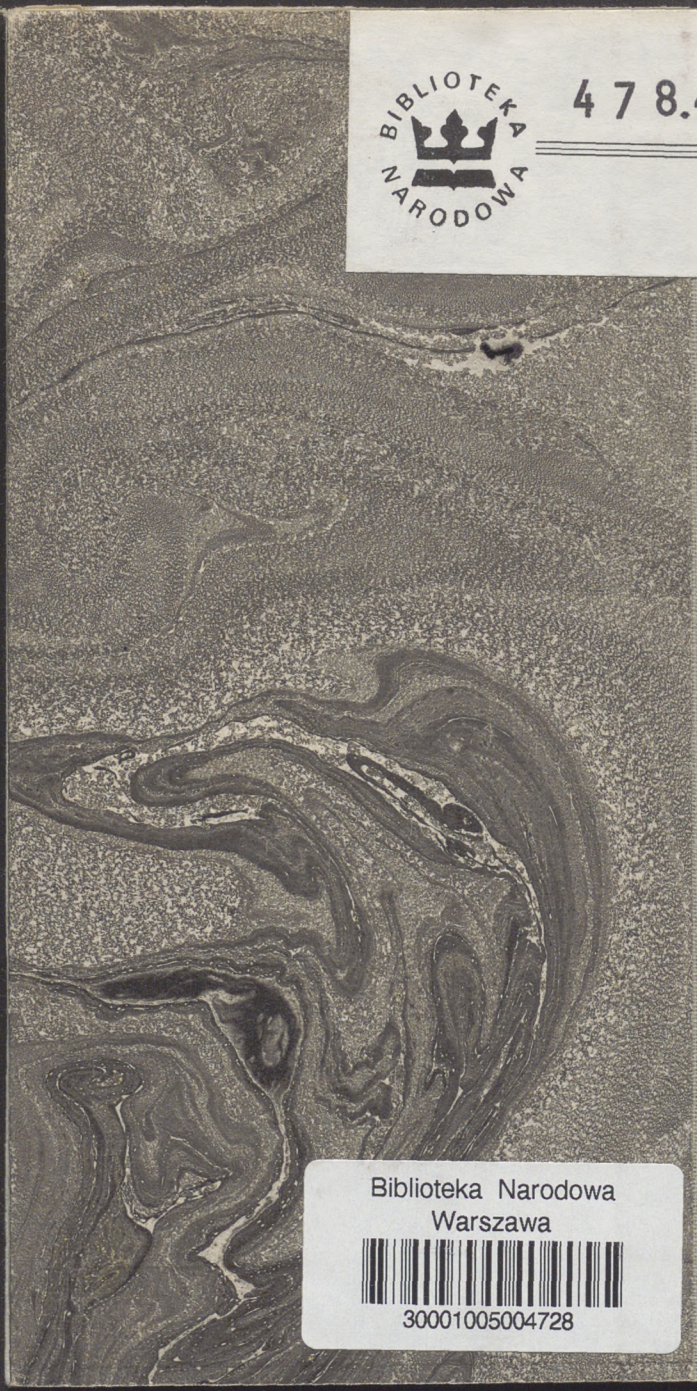
O. Charakter, czyli znamię nie zatarte na duszy, każdy otrzymuie, czyli godnie, czyli niegodnie do Sakramentu Biérzmowania przystępuiąc, — Inne zaś pożytki ten tylko z Biérzmowania odnosi, kto go przyimuie w stanie łaski Boskiéj nie maiąc na swém sumieniu żadnego grzéchu śmiertelnego. —

MODLITWA

Przed S. Biérzmowaniem.

O Zbawicielu mój Najsłodszy Jezu! proszę cię pokornie: iakoś mi pozwolił przez Chrzest S. bydź twoim żołnierzem; tak przez ten Sakrament S. Biérzmowania, który pragnę przyiąć, raczmnie litościwie umocnić tarczą i orężem duchownym przeciwko nieprzyiaciołóm Twego Najsłodszego Jmienia i duszy moiéj. Ześły dziś na mnie tego Ducha S. na utwierdzenie mnie w téj wierze S. Rzymsko Katolickiéj, w któréj żyć i umierać pragnę, któregoś zesłał na twoich ukochanych Uczniów; abym tak iak oni śmiało, wszędzie i zawsze wyznawał i wielbił S. Jmię Twoie, który żyiesz i króluiesz z Bogiem Ojcem i z tymże Duchem S. na wieki. Amen.

BIBLIOTEKA NARODOWA

BIBLIOTEKA NARODOWA
478.457
Biblioteka Narodowa
Warszawa
30001005004728